

2016-10-12

Dnr Ten 2016/583

Yttrande över:**Demokratiplan för Järfälla kommun – För en hållbar demokrati för alla**

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har i uppdrag utifrån Mål och budget 2016-2017 att ta fram en demokratiplan för Järfälla kommun. Visionen för Järfälla kommuns demokratiarbete föreslås vara ”En hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande för alla”.

För att uppnå den långsiktiga visionen utgår arbetet utifrån tre strategiska inriktningar, aktivt medborgarskap, jämlikt inflytande och medskapande medborgardialog. Sex utvecklingsområden har identifierats där särskilda insatser ska ske för att uppnå en hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande.

Insatser som tekniska nämnden genomför idag med syfte om att arbeta med demokratiutveckling är exempelvis utredningar som stadsträdgårdmästaren arbetar med för att ta reda på vilka behov och önskemål som upplevs kring kommunala parker. Det kan handla om fokusgrupper som arrangeras i samarbete med skolor i närheten av tänkta insatser, annonserade medborgarpromenader samt möjligheter att lämna förslag via anslag i befintliga parker. I de fall där fokusgrupper har använts som i t.ex. Skälbyparken och Grodparken har skolorna ansvarat för att genomföra dialogerna och förmedlat informationen till kommunen. Under Nibbleparkens renovering genomfördes medborgardialoger med lokala föreningar, förskolor och boenden. Kommunens sociotopkarta är en sammanställning av en analys av platsens upplevelse och funktion baserad på samtal, enkäter, intervjuer och platsbesök.

Målstrukturen som beskrivs i planen med utgångspunkt ur kommunfullmäktiges mål om demokrati, öppenhet och trygghet är bra. En överhängande vision och strategiska inriktningar för att förverkliga visionen är hjälpsamt för att kunna överblicka arbetet och att kunna hålla en gemensam struktur vid åiterrapportering och utvärdering. De strategiska inriktningarna som utsetts bedöms som relevanta för att implementera den ambitiösa målbild som visionen är. Begreppet medborgarskap kan vara problematiskt eftersom det för tankarna till nationellt medborgarskap. Ett förtydligande av begreppet samt val av begrepp behövs i planen. För att komma till rätta med utmaningarna som Järfälla kommuns lokala demokrati står inför är det klokt att fokusera på kunskap och möjligheter.

Aktivt medborgarskap

Att kommunen tydliggör sina beslutsprocesser är positivt för att medborgare ska kunna känna till hur och när de kan påverka. Detta är något som tekniska nämnden vill understryka är av stor vikt. Tekniska nämndens ansvarsområde utgörs av verksamheter som kommer i kontakt med medborgarnas vardag till exempel via underhåll av gator, sophämtning eller planering av gång och cykelvägar. Det handlar om frågor som berör dem men många gånger blir medborgarna medvetna om dessa frågor först när arbetet redan är igång. Det finns en risk att medborgare missar det avgörande tillfället att påverka p.g.a. brister i kunskap om kommunens beslutsprocesser.

Jämlikt inflytande

Det är positivt att ett särskilt fokus läggs på att lyfta de röster som hörs i mindre grad i relation till de som hörs mer i kommunens processer. Att arbeta aktivt med att uppnå jämlikt inflytande i dialoger kan innebära att genomföra dialoger med tydligt kvinnofokus eller att genomföra riktade informationskampanjer på olika språk. Det som tycks vara viktigt är att fokus på att skapa möjligheter för att olika röster att komma till tals paras med fokus på att skapa en medvetenhet hos dessa medborgare om att deras röster är viktiga. Tekniska nämnden är positiv inför ett samarbete med socialnämnden och kultur-, demokrati- och fritidsnämnden för att arbeta fram bättre dialog med tillgänglighetsrådet och pensionärsorganisationerna.

Medskapande medborgardialog

Att involvera invånare i beslutsprocessen tidigt är positivt. Det kan innebära bättre problemformuleringar och lösningar. Det som kan vara komplicerat är att definiera vad som anses vara beslut som är av särskild vikt för invånarna och berör deras när-område.

”Att fråga dem det berör om problemformulering, orsaker och lösningar skapar ett bättre beslutsunderlag för den politiska processen.”

Tekniska nämnden instämmer med ovanstående citat från demokratiplanen men anser att följande formulering är problematisk:

”I frågor som är påverkningbara och berör kommuninvånarna ska invånare ha möjlighet att framföra sina åsikter inför beslut.”

Man kan argumentera för faktumet att det redan idag inte föreligger några hinder för medborgare att framföra sina åsikter till kommunen om alla typer av beslut som fattas. Medborgare använder sig av många olika ingångar till kommunen som t.ex. kontaktformulär på hemsidan, nämndbrevlådorna, Servicecenter, kommunens Facebook-sida med mera.

Det är viktigt att på förväg ha hanterat förväntningarna som uppstår i samband med att åsikter framförs. Medborgardialoger kan bidra till att en diskrepans uppstår mellan förväntningar från medborgares sida om vad åsiktsutbytet kan leda till och kommunens skyldighet att planera och genomföra verksamhet för alla medborgare. Tydliga avgränsningar är en förutsättning för att inte skapa missnöje. Till exempel att ha fastställt vad som är föremål för dialog och vad som inte är det, vilka tidsramar som gäller för vilka delprocesser etc.

Därför anser tekniska nämnden att det är positivt att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ska ta fram riktlinjer för medborgardialog och samråd, verktyg för delaktighet och framförallt att intern utbildning inom dialog kommer att ske.

Återkoplande utvärderingen som beskrivs i planen på fyra år är lämplig för att kunna mäta måluppfyllnad. De årliga uppföljningsrapporterna om arbetets framskridande är genomförbar.